

REPUBLIKA SLOVENIJA

Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj

URAD RS ZA VARSTVO KONKURENCE

*mednarodna
(za celotno)*

Datum: 03. 01. 2000

Št.: 3071-4/99-35

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kotnikova 28, Ljubljana, je na podlagi določb 13. člena, 1. in 2. odstavka 41. člena in 58. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 56/99; ZPOmK), na podlagi 4. člena Zakona o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Uradni list RS, št. 71/94, 47/97), ob smiselni uporabi določb Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list SFRJ, št. 47/1986; ZUP), v zvezi s 1. odst. 4. člena Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 1/1991), v postopku za presojo skladnosti koncentracije, uvedenem na podlagi priglašene koncentracije gospodarskih družb PETROL - Slovenska naftna družba, d.d., Dunajska c. 50 Ljubljana (v nadaljevanju PETROL) in INA - Industrija nafte d.d., Avenija V. Holjevca 10, Zagreb, Hrvaška (v nadaljevanju INA), sprejel naslednjo

ODLOČBO:

1. Koncentracija družb PETROL in INA, ki se bo izvršila z nakupom polovičnega poslovnega deleža bodoče nove družbe, ki jo bo INA ustanovila v skladu s slovensko zakonodajo na osnovi izločitve dela premoženja, ki se nanaša na plinsko dejavnost, obstoječe družbe INTERINA, trgovina s tekočim naftnim plinom in naftnimi derivati, d.o.o., Kotnikova 5, Ljubljana (v nadaljevanju INTERINA), katere ustanovitelj in lastnik celotnega poslovnega deleža je INA, je skladna s pravili konkurence pod naslednjimi pogoji:

- da PETROL in INA skleneta pogodbo o prodaji in nakupu poslovnega deleža v bodoči novi družbi brez določb o ekskluzivni dobavi oz. ekskluzivnem nakupu utekočinjenega naftnega plina (v nadaljevanju UNP), ki jih najdemo v priglašeni predpogodbi o nakupu in prodaji poslovnega deleža v točkah 04.05.03, 05.01.02 in 05.01.03;
- da družbi PETROL in INA v pogodbo o prodaji in nakupu poslovnega deleža v bodoči družbi, ki jo bosta sklenili na podlagi priglašene predpogodbe o nakupu in prodaji poslovnega deleža, ali v kakšno drugo pogodbo, ki bi se nanašala na dobavo UNP, ne bosta vključili določb, ki bi neposredno ali posredno, same po sebi ali v povezavi z drugimi določbami v pogodbi, katerokoli od družb zavezovale smiselno enako, kot bi jih zavezovale določbe v predpogodbi v točkah 04.05.03, 05.01.02 in 05.01.03, v kolikor bi prišlo do sklenitve pogodbe na podlagi priglašene predpogodbe.
- da družbi PETROL in INA ne bosta sklenili ustnega dogovora (gentleman's agreement) v zvezi s pogodbo o prodaji in nakupu poslovnega deleža v bodoči novi družbi, ki jo bosta sklenili na podlagi priglašene predpogodbe o nakupu in prodaji poslovnega deleža, ki bi

neposredno ali posredno, sam po sebi ali v povezavi z določbami v pogodbi, katerokoli od družb zavezoval smiselno enako, kot bi jih zavezovale določbe v predpogodbi v točkah 04.05.03, 05.01.02 in 05.01.03, v kolikor bi prišlo do sklenitve pogodbe na podlagi priglašene predpogodbe.

2. Družbi PETROL in INA morata poslati Uradu v vednost veljavno sklenjeno pogodbo o nakupu in prodaji poslovnega deleža v bodoči novi družbi, najkasneje v 8 dneh od dneva sklenitve te pogodbe.

3. Družba INA mora Urad redno obveščati o prodanih količinah UNP na slovenskem trgu. Poročilo mora obsegati navedbo prodanih količin v tonah, kupce, datume dobav in cene za tona. Poročilo se mora predložiti vsakih šest mesecev za preteklo obdobje, prvo poročilo pa se mora predložiti po preteku šestih mesecev od dneva sklenitve pogodbe o prodaji in nakupu poslovnega deleža v bodoči novi družbi. Dolžnost predložitve poročila traja dve leti od dneva sklenitve pogodbe oz. tako dolgo, dokler bo imela INA solastniški delež v bodoči novi družbi, v kolikor bo INA svoj delež osvojila pred pretekom dveh let od podpisa pogodbe.

4. Izrek te odločbe se objavi v Uradnem listu RS.

O b r a z l o ž i t e v

Urad je dne 23. 9. 1999 prejel skupno prigrasitev družb PETROL in INA o nameravani koncentraciji. Petrol in INA sta v zvezi z nameravano koncentracijo dne 14. julija 1999 sklenila predpogodbo o prodaji in nakupu poslovnega deleža v bodoči novi družbi, ki jo bo INA ustanovila v skladu s slovensko zakonodajo na osnovi izločitve dela premoženja obstoječe družbe Interina d.o.o. (lastnik celotnega poslovnega deleža je INA) in sicer tistega dela premoženja, ki se nanaša na plinsko dejavnost (oskrba s plinastimi gorivi po plinovodni mreži in trgovina na debelo s trdimi, tekočimi in plinastimi gorivi). Ta dejavnost naj bi se izločila iz Interine in prenesla z vsemi pripadajočimi nepremičninami in premičnim premoženjem, materialnimi pravicami in delavci na novo družbo, v kateri naj bi Petrol odkupil polovični poslovni delež. Pogodbo naj bi družbenika sklenila najkasneje do 31. 12. 1999.

INA naj bi ekskluzivno dobavljala utekočinjeni naftni plin za slovenski trg le novo ustanovljeni družbi, Petrol pa naj bi na novo ustanovljeno družbo prenesel vse posle, vezane na prodajo utekočinjenega naftnega plina (razen prodaje na bencinskih servisih) in kupoval utekočinjeni naftni plin za maloprodajo na bencinskih servisih in distribucijo na območju Slovenije le pri novo ustanovljeni družbi. Stranki nista podrobneje utemeljevali poslovnih, ekonomskih ali drugih razlogov za koncentracijo.

Urad je dne 8. 10. 1999 v skladu z določbo 4. odstavka 38. člena ZPOmK uvedel postopek presoje skladnosti koncentracije s pravili konkurence. Urad se je odločil za uvedbo postopka predvsem iz dveh razlogov:

- zaradi prevladujočega položaja na trgu naftnih derivatov v maloprodaji, industrijskih goriv oz. goriv za gospodinjstvo ogrevanje, ki ga ima PETROL na slovenskem trgu,

- v trenutku uvedbe postopka še ni bilo jasno, kaj je upoštevni produktni trg, v okviru katerega je potrebno presojati koncentracijo, kar pomeni da je bilo upoštevni produktni trg definirati v okviru uvedenega postopka.

V okviru uvedenega postopka je Urad opravil anketo med podjetji za distribucijo UNP, ki skupno prodajo 85% celotne količine UNP na slovenskem trgu, pridobil podatke o strukturi in značilnostih porabe energentov v RS s strani GZS Združenje za energetiko in IREET, podatke o uvozu energentov v RS s strani Carinske uprave in Statističnega urada RS, vpogledal študijo Izboljšanje informacijske osnove slovenske energetske politike z ekonometričnim modelom porabe energentov v slovenskem gospodarstvu ob eksogenih cenah in bruto domačem proizvodu (EIPF 1999, avtor France Križanič; v nadaljevanju Študija), poleg tega pa je uporabil tudi lastne podatke strank v postopku, ki so jih dostavile stranke same.

Ugotovljeno je bilo sledeče:

- z izrazom utekočinjen naftni plin (v nadaljevanju UNP) se označujejo nekateri ogljikovodiki, predvsem butan in propan. Butan in propan se uporabljata kot samostojna plina, ali pa kot mešanica. UNP se pridobiva bodisi kot stranski produkt v procesu rafiniranja surove nafte, nastaja pa lahko tudi spontano v rezervoarjih za gorivo.
- v svetu se UNP uporablja za gretje prostorov in vode (tudi produkcijo pare) v industriji in gospodinjstvih, za hlajenje (predvsem večjih objektov), za kuho, za prenosne gorilnike in za pogon motornih vozil. Predvsem slednje predstavlja v nekaterih razvitih državah največji delež porabe UNP. Drugi največji porabnik UNP v razvitih državah je industrija (gretje in/ali hlajenje prostorov, proizvodnja pare), sledijo gospodinjstva (za gretje in kuho) in poraba v rekreativne namene (prenosni gorilniki). Distribucija UNP poteka preko jeklenk (t.i. plinske bombe) ali preko večjih rezervoarjev oz. cistern (predvsem za gretje). Iz ankete, ki jo je opravil Urad, sledi, da je vzorec porabe UNP v Sloveniji drugačen od vzorca porabe v razvitih državah (glej spodaj).
- po podatkih GZS-ZE je predvidena raba energentov v strukturi rabe končne energije naslednja:
 - a) tekoča goriva skupaj 51.16% od tega
 - ELKO 16.48%
 - KOS (mazut) 3.72%
 - b) plinasta goriva 15.8% od tega:
 - ZP 13.67%
 - UNP 2.13%

Upoštevni trg

- upoštevni produktni trg za porabo v gospodinjstvih sestavljata poleg UNP še elektrika in ZP, ki pa nista popolna substituta (glej spodaj). V gospodinjstvih se porabi cca. 50% - 60% celotne prodane količine UNP (predvsem prodaja UNP v jeklenkah, v manjši meri prodaja v kontejnerjih). UNP se uporablja predvsem za kuhanje in za gretje;
- upoštevni produktni trg za (lastno) industrijsko porabo sestavljajo poleg UNP še lahko in ekstra lahko kurilno olje (ELKO), mazut, elektrika in zemeljski plin (ZP). Na tem trgu se UNP uporablja za gretje, v veliko manjši meri pa tudi za hlajenje prostorov (klima naprave). Pri gretju so UNP-ju substituti ELKO, mazut, elektrika in ZP. Pri hlajenju pa elektrika.

- trg uporabe UNP kot goriva za motorna vozila je pri nas zanemarljiv, zato ga je Urad izločil iz presoje. V kolikor bo razvoj na tem trgu sledil trendom v razvitih državah, pa lahko ta segment postane najpomembnejši segment porabe UNP;
- upoštevni geografski trg za nabavo UNP je dejansko poleg območja RS tudi geografsko območje vseh sosednjih držav, ker trenutno podjetja iz RS nabavljajo v vseh teh državah.
- Strošek prevoza je po zatrijevanju distributerjev znaten del končne cene UNP, zato je zelo pomembno, da so viri nabave čim bližje Slovenije, to pa predvsem zaradi majhnih količin, ki jih kupujejo slovenski distributerji, kar pomeni, da ne morejo organizirati prevoza večjih količin hkrati, kar bi lahko omogočilo tudi cenejši prevoz na večje razdalje;
- upoštevni geografski trg za distribucijo UNP in prodajo na drobno le-tega je celotno območje RS.

Na podlagi podatkov, pridobljenih v postopku, je bilo ugotovljeno, da moramo ločiti porabo energentov v gospodinjstvih od uporabe v industriji za lastne potrebe. Pri tem je Urad izhajal iz mnenja Združenja za energetiko pri Gospodarski zbornici Slovenije (v nadaljevanju: GZS - ZE), da se individualni uporabniki, "ki se odločijo za zamenjavo ELKO z UNP ali ZP, ne odločajo iz ekonomskih razlogov, ker predstavljajo stroški goriva pri njih relativno majhen delež celotnih stroškov. Odločajo se zato, ker priključitev na ZP omogoča enostavnejšo uravnavanje ogrevanja, pripravo tople vode in kuhanje, poseben skladiščni prostor pa ni potreben. ZP dajejo prednost predvsem zaradi enostavnejšega obračuna stroškov in zagotavljanje goriva, ne pa na osnovi ekonomskih kriterijev."

Urad je kot substitute UNP na upoštevnem produktne trgu pri uporabi v gospodinjstvih sicer navedel elektriko, vendar elektrika ni popoln substitut. Električna je trenutno substitut UNP predvsem pri kuhanju, v manjši meri pa pri gretju (zaradi cenovne nepriljubljenosti). V določenih segmentih uporabe pa UNP dejansko nima substitutov, npr. pri uporabi prenosnih gorilnikov v camping namene. Nadalje je Urad presojal, ali je substitut tudi ZP in ugotovil, da ZP ni popoln substitut predvsem iz razloga, ker se lahko gospodinjstva odločijo za uporabo ZP zgolj v primeru, da se lahko priključijo na obstoječe omrežje (plinovod) za distribucijo ZP. V primerih, kjer je takšen priklop mogoč, se gospodinjstva praviloma odločijo zgolj za uporabo ZP in ne drugih energentov, kot so UNP ali ELKO ali elektrika (za potrebe kuhe in gretja). Tudi študija ugotavlja, da je ZP močan substitut naftnim derivatom (kjer sicer ni zajet UNP, je pa zajet ELKO) in elektriki, medtem ko je obraten vpliv manjši (str. 4). Tam, kjer priklop ni mogoč, pa se uporabljajo drugi energenti. Po mnenju zak. zastopnika PETROLA, je UNP samo prehodna faza med uporabo drugih energentov in ZP. Enako mnenje je podalo GZS-ZE. Iz tega lahko utemeljeno sklepamo, da je ZP s stališča gospodinjstev privlačnejši energent kot UNP ali ELKO oz. elektrika (za potrebe kuhe in gretja) in dejansko mu UNP in ELKO nista konkurenčna. Čeprav v Sloveniji že obstajajo lokalna omrežja za distribucijo ZP in se še zmeraj gradijo nova, pa velja opozoriti, da so takšna omrežja zgrajena tam, kjer je gostota poseljenosti dovolj visoka. Določen delež gospodinjstev tako nikoli ne bo imel možnosti priklopa na takšno omrežje, kar pomeni, da bo ta del gospodinjstev ostal vezan na uporabo drugih energentov. Na podlagi ugotovljenega lahko tako sklepamo, da ZP ni substitut UNP v smislu, da bi se lahko gospodinjstva tekoče odločala o kombinaciji uporabe obeh energentov, ker oba energenta dejansko nastopata na trgu drug mimo drugega in ne eden poleg drugega. Tam, kjer ni možnosti priklopa na omrežje ZP, ZP tehnično ne more biti substitut UNP, tam, kjer pa so

gospodinjstva že na omrežju ZP, pa se ne odločajo več za uporabo UNP. Do enakih zaključkov so prišli tudi tuji organi za varstvo konkurence, npr. v EU, Franciji, Avstraliji,...

Nadalje je Urad ugotovil, da ELKO ni substitut UNP (in obratno) za uporabo v gospodinjstvih, čeprav se oba uporabljata za gretje. ELKO je daleč najpomembnejši energent za uporabo v gospodinjstvih v Sloveniji. Razlog za to gre iskati v boljšem poznavanju ELKO s strani uporabnikov ter tudi v dejstvu, da se je po podatkih GZS-ZE v zadnjih desetih letih izvedel intenzivni prehod iz kurjenja trdih goriv na ELKO. Uporabniki, ki so inštalirali naprave za uporabo ELKO, v bližnji prihodnosti tako ne bodo prešli na drug energent (UNP, ZP), na kratek rok pa je takšen prehod, zaradi tehnoloških ovir, povsem nemogoč. Načeloma je mogoče argumentirati, da sta UNP in ELKO substituta v primeru, ko se bodoči uporabnik šele odloča, kakšen sistem za ogrevanje bo vgradil v objekt, vendar pa kasneje medsebojna zamenjava energentov ni več mogoča zaradi različne tehnologije izgorevanja. Uporabniki, ki že imajo inštaliran sistem za ogrevanje, pa se zaradi višanja cene posameznega energenta ne bodo odločili za prehod na novi energent, ker so stroški prehoda preveliki. Nadalje velja omeniti, da sta tako UNP kot ELKO derivata nafte, kar pomeni, da sta gibanji cen obeh energentov usklajeni in da je razmerje med cenami obeh energentov stabilno, v kolikor se cene oblikujejo tržno.

Industrija in gospodarstvo izven industrije po podatkih Urada porabita manjšo količino UNP kot gospodinjstva. V tem segmentu ima UNP več substitutov kot v gospodinjstvih. Njegovi substituti so tako elektrika, zemeljski plin, mazut, ELKO. Na splošno lahko ocenjujemo, da UNP kot energent v industriji in gospodarstvu izven industrije še manj pomemben energent kot v gospodinjstvih. Študija ni ugotavljala navzkrižne elastičnosti med UNP in ostalimi energenti, je pa pokazala veliko stopnjo substitutivnosti med elektriko, zemeljskim plinom, mazutom in ELKO. Urad je nadalje sprejel mnenje PETROL-a, da industrija modernizira svoja kurišča tako, da je možna hkratna uporaba vsaj dveh energentov (poleg elektrike), kar zmanjšuje odvisnost od posameznega energenta. Tako se npr. uporablja ZP za pokrivanje t.i. pasovne porabe, ELKO pa za pokrivanje porabe v konicah.

Gibanje porabe UNP v prihodnosti

Po mnenju PETROL-a se bo poraba UNP v Sloveniji v naslednjih osmih letih še absolutno povečevala, vendar bolj malo. Delež prodaje jeklenk v skupni prodaji bo padal, posledično pa se bo večal delež prodaje v cisternah. Urad nadalje razpolaga z oceno neodvisnih izvedencev (vir: Datamonitor), da bo poraba UNP v Sloveniji naraščala s stopnjo, ki bo nižja od povprečne stopnje rasti porabe UNP v Evropi. Poglavitni razlog za to naj bi bila večja poraba ZP s strani industrije.

Na področju distribucije UNP deluje v Sloveniji več podjetij. Ta podjetja v večini primerov prodajajo UNP na drobno. Njihovi tržni deleži so predstavljeni spodaj.

Tabela 1

LETNA PRODAJA UTEKOČINJENEGA NAFTNEGA PLINA (v tonah) - izločena je medsebojna preprodaja¹

	1997	1998	1999 (I-IX)
BUTAN PLIN d.d.			
ISTRAGAS d.o.o. Koper			
PLINARNA MARIBOR d.d.			
INTERINA d.o.o.	22447,1	17276,0	10496,0
OMV ISTRABENZ			
PETROL d.d.	282,3	0*	9054,5
ostali			
skupaj	80216,0	77130,0	59674,8

*Petrol l. 98 ni prodajal UNP končnim potrošnikom, ampak zgolj drugim distributerjem.

Vir: Podatki navedenih podjetij ter podatki IREET-a in SURS-a.

Podatki o skupni prodaji utekočinjenega naftnega plina za leti 1997 in 1998 so pridobljeni od IREET-a, za leto 1999 (I-IX) pa je zaradi nerazpoložljivosti podatkov o skupni prodaji UNP na slovenskem trgu uporabljen podatek o skupnem uvozu v Slovenijo v obravnavanem obdobju.

Tabela 2

TRŽNI DELEŽI PRI PRODAJI UTEKOČINJENEGA NAFTNEGA PLINA - izločena je medsebojna preprodaja¹

	<i>delež v % 1997</i>	<i>delež v % 1998</i>	<i>delež v % 1999*</i>
BUTAN PLIN d.d.			
ISTRAGAS d.o.o. Koper			
PLINARNA MARIBOR d.d.			
INTERINA d.o.o.	28,0	22,4	17,6
OMV ISTRABENZ			
PETROL d.d.	0,4	0,0	15,2
ostali			
skupaj	100,0	100,0	100,0

* delež za l. 99 (I-IX) je računan na celoten uvoz v tem letu

Vir: Tabela 1.

¹ Manjkajoči podatki so bili pridobljeni kot poslovna tajnost, ki jih mora Urad v skladu z 32. členom ZPOmK-a kot take tudi varovati in so vsebovani v originalni odločbi, ki se hrani v Uradu.

Združeni tržni delež družb PETROL in INA (INTERINA) bi v letu 1997 znašal 28,4%, v letu 1998 22,4% in v letu 1999 (preliminarna ocena) 32,8%. Združitev dejavnosti obeh družb po mnenju Urada ne bi bistveno vplivala na raven konkurence na trgu distribucije UNP v Sloveniji. Urad je pri presoji upošteval tudi dejstvo, da sta obe družbi močno prisotni tudi pri distribuciji in nabavi ELKO.

Trg nabave UNP

Tabela 3

UVOZ UNP V R SLOVENIJO PO POSAMEZNIH DOBAVITELJIH (v tonah)²

dobavitelj	1997	1998	1999 (I-IX)
INA*	42448,0	45509,0	35513,3
PRIMAGAZ			
ostali			
SKUPAJ	77391,4	77880,7	59674,8

* podatki INE za leto 1997 in 1998 ter pridobljeni podatki distributerjev za leto 1999 (I-IX)

Razliko, ki se pojavi med podatkom o skupni prodaji UNP na slovenskem trgu v tabeli 1 in podatkom o skupnem uvozu v Slovenijo v tabeli 3 za leti 1997 in 1998, predstavljajo okvirne skladiščne zmogljivosti za UNP v Sloveniji.

Tabela 4

TRŽNI DELEŽI PRI DOBAVI UNP NA SLOVENSKI TRG PO DOBAVITELJIH (v %)²

dobavitelj	1997	1998	1999 (I-IX)
INA*	54,8	58,4	59,5
PRIMAGAZ			
ostali			
SKUPAJ	100,0	100,0	100,0

Iz zgornjih tabel je razvidno, da je INA daleč najpomembnejši dobavitelj UNP na slovenski trg. Naslednji največji dobavitelj, Primagaz, dosega manj kot polovični tržni delež INE. Razlog za to gre iskati v dejstvu, da ima INA rafineriji v Sisku in na Reki, od koder lahko dobavlja UNP na slovenski trg. Stroški prevoza UNP so, po zatrjevanju distributerjev, pomembna postavka v končni ceni UNP. INA je tako zaradi konkurenčne prednosti (bližina rafinerij oz. skladišč) pomemben vir UNP za večino distributerjev na slovenskem trgu. Po mnenju več nepovezanih distributerjev, je INA celo edini primerni dobavitelj UNP. Načeloma je sicer možno dobiti UNP od ostalih dobaviteljev, vendar bi naj ti bili ravno zaradi oddaljenosti skladišč cenovno manj ugodni. Slovenski distributerji tudi ne morejo nabavljati enkratnih večjih količin UNP, kar bi omogočalo cenejši prevoz (npr. z ladjo ali vlakom), ker nimajo zadostnih skladiščnih kapacitet. Celotne skladiščne kapacitete UNP v Sloveniji znašajo cca. 2200t, kar predstavlja zgolj slabe 3% celotne letne porabe UNP. Te skladiščne kapacitete so tudi precej razdrobljene.

² Manjkajoči podatki so bili pridobljeni kot poslovna tajnost, ki jih mora Urad v skladu z 32. členom ZPOmK-a kot take tudi varovati in so vsebovani v originalni odločbi, ki se hrani v Uradu.

Pri presoji nameravane koncentracije oz. njenega vpliva na nabavni trg UNP je Urad upošteval tudi dejstvo, da namerava ENI zgraditi v Trstu skladišče UNP s kapaciteto 40.000 m³ oz. cca. 16.000 t. Možnost oskrbe iz tega skladišča bo močno zmanjšala možnost PETROLA in INE, da bi omejevala trg nabave UNP. Trenutno pa še ni jasno, kdaj bo omenjeno skladišče začelo poslovati, zato pozitivnih učinkov pričakovane povečane ponudbe UNP ne moremo predvideti v bližnji prihodnosti (verjetno še vsaj ne v naslednjih dveh letih).

S podjetniškega stališča je problematična predvsem predvidena zaveza INE iz točke 04.05.03. predpogodbe, v kateri se INA zavezuje, da bo *"ekskluzivno dobavljala utekočinjen naftni plin za slovenski trg le Družbi in se pod odškodninsko odgovornostjo zavezuje, da noben dobavitelj utekočinjenega naftnega plina in tehničnih plinov iz skupine INE ali drug dobavitelj ne bo plinov INE dobavljal mimo Družbe za slovenski trg"*. V kolikor bi se kasneje sklenjena pogodba dejansko izvajala na takšen način, bi večina slovenskih distributerjev ostala brez najpomembnejšega vira UNP. Drugi viri UNP so trenutno manj ugodni. PETROL bi tako pridobil možnost, da nabavlja UNP pod najugodnejšimi pogoji in bi tako ustvarjal t.i. monopolne dobičke (v tem primeru razlika med nabavno ceno UNP od INE in UNP od ostalih distributerjev), ki bi bili posledica pogodbe in ne njegovih nižjih stroškov poslovanja oz. boljše organizacije poslovanja.

Na podlagi navedenega Urad ugotavlja, da uživa INA na trgu nabave UNP prevladujoči položaj v smislu 10. člena ZPOMK. Predpogodba se sicer v točki 01.01.03 in 01.01.04 nanaša na oskrbo s plinastimi gorivi po plinovodni mreži in trgovino na debelo s trdimi, tekočimi in plinastimi gorivi, vendar pa iz točke 03.02.01.02 dovolj jasno izhaja, da je PETROL zainteresiran za nakup polovičnega poslovnega deleža bodoče nove družbe pod pogojem, da INA na to družbo prenese celotno dejavnost INTERINE, vezano na oskrbo uporabnikov s tekočim naftnim plinom in trgovino s tekočim naftnim plinom, kar pomeni, da je predmet koncentracije predvsem trgovina z UNP.

Poleg ekonomskih pa obstajajo še pravni razlogi, da Urad vztraja pri izločitvi spornih določb iz predpogodbe in posledično pogodbe. Obravnavana predpogodba je bila Uradu priglašena kot koncentracija po 11. členu ZPOMK. Iz dostavljenih podatkov je razvidno, da gre za popolni podjetniški podjem, ki se praviloma obravnava kot koncentracija. O popolnem podjetniškem podjemu lahko govorimo, kadar dve samostojni družbi ustanovita skupno družbo za opravljanje določene tržne dejavnosti, nova družba pa deluje na trgu povsem samostojno. Takšna družba ne sme služiti ustanoviteljicam kot sredstvo usklajevanja njenega tržnega obnašanja bolj, kot je to nujno potrebno, kar v praksi pomeni, da ustanoviteljice lahko na novo družbo prenesejo svojo (konkurenčno) dejavnost, dodatne omejitve pa se načeloma ne tolerirajo.

Dejavniki, ki kažejo, da gre za popolni podjem, so naslednji:

-celoten prenos sredstev in dejavnosti, povezanih s prodajo UNP na slovenskem trgu, s strani INE (izločitev iz podjetja INTERINA) v bodočo novo družbo, PETROL pa bo prenesel na bodočo novo družbo vse posle, vezane na prodajo UNP, razen maloprodaje na bencinskih servisih;

- bodoča nova družba je tudi ustanovljena za neomejen rok trajanja, kar je še eden od znakov, da gre za popolni podjetniški podjem.

Predpogodba pa vsebuje tudi nekatere sporne točke (predvsem točka 04.05.03), pri katerih gre dejansko za kršitve 5. člena ZPOmK in jih ne moremo smatrati za pomožne omejitve, ki so nujne za delovanje nove bodoče družbe na trgu, ker mora nova bodoča družba nastopati kot samostojen subjekt na trgu tudi napram družbam ustanoviteljicam in ne samo nasproti drugim subjektom. Urad ne bo uvajal postopka posebnega postopka presoje omenjenih točk pogodbe z določbami 5. člena ZPOmK, ker je pooblaščenec PETROL-a na ustni obravnavi pred Uradom izjavil, da jih bodoča pogodba ne bo vsebovala, hkrati pa stranki v postopku nista zahtevali podelitve posamične izjeme, kar bi lahko storile v skladu z določbami 7. člena ZPOmK in kar še zmeraj lahko storita, neodvisno od postopka presoje skladnosti koncentracije s pravili konkurence.

Smiselno enake ugotovitve veljajo za točki 05.01.02 in 05.01.03. Tudi v tem primeru gre za zavezo (s strani PETROLA), ki presega namen koncentracije v obliki popolnega podjetniškega podjema. Določbi se sicer sklicujeta na nabave pod konkurenčnimi pogoji, vendar pa gre dejansko za (pred)pogodbo o ekskluzivnih nakupih PETROLA pri bodoči novi družbi. Pogodbe o ekskluzivnih nakupih zapadejo pod določbe 1. odst. 5. člena ZPOmK, razen v primerih, ko se lahko zanje uporabi določba 3. odst. 5. člena (negativni izvid, posamična izjema).

Po mnenju Urada sporne določbe niso nujne za delovanje nove družbe in ne morejo imeti značaja pomožnih omejitev.

Urad se je odločil, da odobri koncentracijo pod pogoji, ki so navedeni v 1. točki izreka. To možnost mu daje ZPOmK v 2. odst. 13. člena in 41. členu. V kolikor bi stranke koncentracije ne bi izpolnile v izreku določenih pogojev, se bo štelo, da koncentracija ni skladna s pravili konkurence, kar pomeni, da bo Urad izdal odločbo iz 3. odst. 41. člena. V kolikor bi bilo potrebno, bo Urad moral poseči po ukrepih iz 4. oz. 5. odst. 41. člena ZPOmK, s katerimi bo skušal doseči dekoncentracijo, v kolikor bi že prišlo do koncentracije.

V drugi in tretji točki izreka so določene nekatere obveznosti strank (nalogi), ki jih je Urad naložil strankam z namenom kontrole dobav UNP na slovenski trg s strani INE. Takšna kontrola je po mnenju Urada nujna za ugotavljanje, ali prihaja zaradi ravnanja INE in PETROLA do protipravnih omejitev trga nabave UNP. Dolžnost pošiljanja podatkov s strani INE je omejena na dve leti. Po tem obdobju bo verjetno že začelo poslovati zgoraj omenjeno skladišče UNP v Trstu.

S tem je odločba obrazložena.

PRAVNI POUK: Zoper to odločbo je mogoče vložiti tožbo v upravnem sporu pri Upravnem sodišču, oddelek v Ljubljani, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču, ali pa se mu pošlje po pošti. Tožba se lahko da tudi na zapisnik pri pristojnem sodišču. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto ali ko je bila dana na zapisnik.

Andrej Plahutnik
DIREKTOR

Vročiti:

- arhiv, tu;
- PETROL - Slovenska naftna družba, d.d., Dunajska c. 50 Ljubljana
- INA - Industrija nafte d.d., Avenija V. Holjevca 10, Zagreb, Hrvaška